

IMF luidt de alarmklok voor België

Marc De Vos

België staart al meer dan een half jaar gehypnotiseerd naar de eigen institutionele navel. Ondertussen draait de wereld verder en tikt de klok van de vergrijzing steeds luider. Het Internationaal Monetair Fonds schudt nu de patiënt wakker en maant aan tot ingrijpende budgettaire en sociaaleconomische maatregelen. De diagnose en de remedies zijn helder en hard. Maar hebben wij nog het politieke bestel om ze aan te pakken?

Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) heeft zijn jaarlijkse analyse van België gisteren publiek gemaakt. Alleen de conclusies zijn klaar: het volledige cijferwerk is voor later. Maar het zijn de conclusies die tellen en die zorgen voor de nodige koude rillingen. Het IMF gaat recht door zee en confronteert de Belgische bewindslieden, zowel binnen en buiten de partijpolitiek, met de harde realiteit en met de eigen verantwoordelijkheid.

De diagnoses van het IMF liegen er niet om. De economische groei zal in 2008 lager

liggen dan verwacht en het verhoopte halve percent overschot op de begroting, ter voorbereiding van de vergrijzing, is onrealistisch. Noch nieuwe uitgaven, noch belastingverlagingen zijn mogelijk zonder compensatie op een andere budgetpost. België loopt daarenboven achter in de budgettaire voorbereiding van de vergrijzing.

Het IMF is even onverbloemd en realistisch in zijn aanbevelingen. Bij gebrek aan budgettaire ruimte en in een vertragend economisch klimaat moet de redding komen van uitgavenbeperkingen en structurele hervormingen die de Belgische motor beter doen draaien. Een greep uit de aanbevelingen: het budget van de gezondheidszorg niet sneller laten groeien dan de economie (1,6% in 2008), aanhoudende loonmatiging ondanks de stijgende levensduurte, afbouw van overheidssubsidies, een efficiëntere overheid met minder ambtenaren, hervorming van de werkloosheidsverzekering met in de tijd beperkte uitkeringen, het uitdoven van elke vervroegde pensionering en de collectieve loononderhandelingen flexibeler maken.

Dit is een redelijk onheilspellend lijstje. Wie de Belgische realiteit een beetje kent, weet namelijk dat al deze remedies evenveel

betonnen muren van heilige huizen voorstellen. Bezit ons politiek bestel of ons overlegmodel vandaag de daadkracht om deze muren te slopen? De vraag is helaas retorisch.

Het IMF legt eigenlijk de vinger op de wonde van wat al het “Belgische trilemma” werd genoemd: het consensusaxioma om tegelijkertijd de uitgaven te drukken, de uitgaven te verhogen en de tewerkstellingscreatie te verbeteren. Uitgaven moeten gedrukt worden om de grote overheidsschuld verder af te bouwen via begrotingsoverschotten die budgettaire ruimte voor de vergrijzing moeten opleveren. Anderzijds moeten uitgaven omhoog voor meer gezondheidszorg, betere pensioenen, hogere uitkeringen en de oneindige stroom van steeds wisselende maatschappelijke noden, koopkrachtdalingen en andere. Meer jobs zijn nodig om de vergrijzing op te vangen maar komen er niet zonder meer groei en competitiviteit, die dan weer gebaat zijn met lagere belastingen en dus met minder inkomsten op korte termijn.

Alle drie deze doelstellingen tegelijkertijd realiseren, is een quasinaatuurkundige onmogelijkheid zonder extra budgettaire ruimte door goede conjunctuur. Nu die ruimte opdroogt, kan alleen het pad van structurele hervormingen de benen van het Belgische trilemma uit een versmachtende patstelling houden.

Het IMF rapport moet dus gelezen worden als een oproep tot daadkracht voor onze bewindvoerders. De huidige legislatuur is immers de laatste vóór de vergrijzing budgettair inslaat met de pensioengolf van de babyboomgeneratie vanaf 2011-12. Het zou alle hens aan dek moeten zijn om de laatste voorbereidende hervormingen door te voeren. In plaats daarvan hebben we meer dan een half jaar tijd verloren in het institutionele moeras, iets wat ook het IMF niet is ontgaan. Ondertussen is de conjunctuur gekeerd en wordt de begrotings situatie kritiek.

Onze laatste “window of opportunity” vóór de vergrijzing dreigt samen te vallen met conjunctuurvertraging en budgettaire zorgen. Zonder het glijmiddel van extra uitgaven zijn beleidshervormingen extra moeilijk. Maar ze zijn overduidelijk noodzakelijk. Oplapwerk van de begroting en bluswerk voor koopkracht volstaan bijlange niet. Er is hoge nood aan echte sociaaleconomische hervormingen. De remedies die het IMF voorstaat, zullen niet

door iedereen op gejuich worden onthaald. Ongetwijfeld kan er gediscussieerd worden over bijkomende maatregelen en modaliteiten. Maar zijn er ten gronde echte alternatieven die de volgende generatie niet met de rekening presenteren?

“
Het IMF rapport is
een oproep tot
daadkracht voor
onze
bewindvoerders. Als
we de institutionele
impasse niet
doorbreken dan
dreigt straks
sociaaleconomisch
de noodtoestand.”

IMF luidt de alarmklok voor België

De conclusie is duidelijk: we moeten niet smalend of cynisch doen over de aanslepende institutionele crisis. Als we de institutionele impasse niet doorbreken dan

dreigt straks noodtoestand.

sociaaleconomisch de

Marc De Vos

Directeur Itinera Institute

Het Itinera Institute is een onafhankelijke denktank en doetank die, boven partijgrenzen, regionale verschillen en belangengroepen heen, wegen wil aanreiken voor beleidshervormingen met het oog op duurzame economische groei en sociale bescherming in België en zijn regio's.

Itinera Institute VZW-ASBL

Boulevard Leopold II Laan 184d - B-1080 Brussel - Bruxelles

T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69

info@itinerainstitute.org www.itinerainstitute.org

L'Itinera Institute est un think-tank et do-tank indépendant qui, au-dessus et au-delà des partis politiques, des différences régionales et des groupes d'intérêt, veut identifier les chemins de réformes qui garantissent une croissance économique et une protection sociale durables en Belgique et dans ses régions.

Verantwoordelijke uitgever - Editeur responsable: Marc De Vos, Directeur